

Sazená

Kraj: Středočeský

Správní obvod: Slaný

Nadmořská výška: 176 m n. m.

Počet obyvatel: 346

Adresa URL: www.sazena.cz

Okres: Kladno

GPS souřadnice: 50.305177N, 14.287263E

První pís. zmínka: 1295 (729 let)

PSČ: 273 24

Historie obce Sazená

První písemná zmínka o obci je z roku 1295. Určitý výklad tohoto názvu obce přitom předpokládá, že ves vznikla zřejmě v rámci tzv. kolonizace někdy ve 12. století, kdy v neobydlené krajině byli „vysazeni“ odjinud převedení obyvatelé.

Přitom území Sazené a jejího okolí bylo osídleno už od pravěku, ovšem nikoliv nepřetržitě, jak lze odvozovat z dosavadních archeologických nálezů. Nejstarší dochovaná písemná zmínka o Sazené pak pochází z roku 1295, kdy zde sídlili vladykové Theodorik a Držkraj.

Ve 14. století náležela ves drobným šlechticům, avšak další konkrétní zprávy pocházejí až z roku 1396. V době husitských válek zapsal tuto ves komusi roku 1420 král Zikmund, snad bratrům z Dvěníkova. V následujícím roce se zdejšího majetku zmocnili Pražané a drželi i pronajímali ho až do roku 1432.

Od 2. pol. 15. století byla Sazená zřejmě opět v rukou drobných rytířů, avšak roku 1467 zde měl platy od nějakých lidí zároveň i augustiánský klášter v Pšovce pod Mělníkem. Rovněž další zprávy ukazují, že v minulosti Sazená dlouho sestávala ze dvou až tří dílů, které náležely různým majitelům. Roku 1513 byla Sazená vypálena.

V 1.pol. 16. století patřila Sazená Starému Městu Pražskému. Roku 1547 musela jeho obec postoupit své sazenské díly královské komoře a následně byly králem Ferdinandem I. roku 1548 prodány Floriánovi Gryspekovi z Gryspachu. Tento pán připojil Sazenou k panství Nelahozaves, které v dolním Povltaví budoval od roku 1544. Za vlády Gryspeků byl roku 1606 dostavěn sazenský zámek.

V dalších letech se obec stále rozvíjela a vznikl statek Sazená. Ten byl roku 1757 prodán klášteru premonstrátů v Doksanech. V době jejich hospodaření zde pomalu zanikl pivovar, ale byly postaveny velké stodoly, sýpka a ovčín.

Roku 1782 byl klášter v Doksanech zrušen císařem Josefem II. Statek Sazená byl prodán Oldřichu Kinskému a ten jej připojil k velkému panství Zlonice.

Roku 1810 došlo k největšímu požáru Sazené v její historii. Shořelo 30 stavení, tj. více než polovina, a to na pravém břehu potoka. Za pomoci Ferdinanda Kinského se však ves rychle zotavila. Jedním z nejrušnějších roků v historii sazenského statku se stal rok 1813, neboť zde pochodovaly nekonečné proudy vojsk, přemísťujících se k bitvám u Drážďan, u Chlumce a u Lipska. Po napoleonských válkách pak nastal poměrný klid. Když v revolučním roce 1848 došlo ke zrušení roboty, zanikl i statek Sazená, neboť se v rámci zlonického panství rozdělil na dva samostatné dvory. Kinští tu však jako vlastníci půdy vystupovali ještě až do zániku Rakouska-Uherska. Úplný rozpad bývalého panského statku Sazená přivedla teprve pozemková reforma, provedená novou Československou republikou. Veškerá půda tu byla rozparcelována v červnu 1921, zároveň převzala obec Sazená zámek a většinu lesa.

Starý sazenský v jádru barokní most, ozdobený sochami, byl necitlivě rekonstruován. Opraven byl zámek, mlýn i další objekty.

